

Dia de la Dona Treballadora

El 8 de març se celebra el Dia Internacional de la Dona. Es deu a l'activista russa Aleksandra Kol·lontai, qui va ser la portaveu perquè aquest dia esdevingués festa nacional a la Unió Soviètica després de la Revolució d'Octubre de 1917. 58 anys després, el 1975, l'Organització de Nacions Unides (ONU) va decretar la celebració del "Dia Internacional de la Dona" cada 8 de març i, el 1977, l'Assemblea General d'aquest organisme el va proclamar de manera definitiva "Dia Internacional pels Drets de la Dona i la Pau Internacional". Però, quin és l'origen d'aquesta data?

L'origen del Dia de la Dona abans de la Gran Guerra

A principis del s.XX la qüestió de la igualtat de les dones i de si podien participar al govern estava sent molt debatuda. Les organitzacions de la classe treballadora lluitaven pels drets de la dona a diversos països, però a tots ells es va obstaculitzar l'aprovació de lleis que donessin drets a les dones.

Les dones socialistes dels Estats Units d'Amèrica (EUA) van organitzar, el **28 de febrer de 1909**, grans manifestacions i reunions exigint drets polítics per a les dones obreres. Aquest va ser el primer "Dia de la Dona".

Ja abans de la 1a Guerra Mundial, molts treballadors homes tenien dret a vot als països capitalistes, excepte a Rússia. Les dones (al costat dels treballadors no qualificats o immigrants, i dels homes negres als EUA) romanien sense aquest dret. Al mateix temps, el capitalisme exigia la participació de la dona: cada any creixia el nombre de dones en fàbriques i tallers, o com a serventes i netejadores.

Però els últims anys abans de la guerra la pujada dels preus va forçar fins i tot a la més pacífica mestressa de casa a interessar-se per qüestions polítiques i a protestar. Les "revoltes de les mestresses de casa" es van tornar freqüents, esclatant a Àustria, Anglaterra, França i Alemanya.

En aquest context, el 1910, a la 2a Conferència Internacional de Dones Socialistes, l'alemanya **Clara Zetkin** va proposar organitzar un Dia Internacional de la Dona Treballadora. Cada any, a cada país, se celebraria el mateix dia un "Dia de la Dona" sota el lema "el vot de la dona unirà la nostra força en la lluita pel socialisme": seria el **19 de març de 1911**.

Aquesta data commemorava el 19 de març del 1848, l'any de *la primavera dels pobles*, quan el rei de Prússia va cedir davant les fortes protestes populars. Entre les moltes promeses que va fer i que no va complir hi havia la introducció del vot per a les dones.

El primer Dia Internacional de la Dona va ser un èxit total. A Alemanya i Àustria s'organitzaven reunions pertot arreu. Els homes es quedaven a casa amb la canalla i les dones anaven a les reunions. Les manifestacions més grans van superar les 30.000 persones.

El Dia de la Dona va tenir resultats espectaculars als EUA i a Europa. És cert que cap parlament va fer concessions a les treballadores. Però el Dia de la Dona va aconseguir que totes les dones, fins i tot les menys conscienciades, s'assabentessin de les reunions, manifestacions, cartells, fulletons i periòdics. Els partits socialistes i els sindicats van créixer amb la incorporació de moltes dones. En resum, la consciència política de les dones va augmentar com a resultat d'aquest Dia.

L'origen del 8 de març

Les treballadores russes van organitzar per primer cop el Dia de la Dona Treballadora el 1913. El tsarisme no permetia manifestacions públiques però, per mitjà dels dos periòdics obrers (el *Pravda* i el *Lunch*), les dones organitzades van difondre el Dia Internacional de la Dona. A Petrograd les treballadores del Partit Obrer Socialdemòcrata van organitzar un fòrum sobre "La qüestió de la dona", que va ser multitudinari. Al final de l'acte la policia va intervenir i va fer moltes detencions.

El 1914 la policia va impedir d'organitzar cap manifestació pel Dia de la Dona i, les qui el van intentar organitzar van acabar a la presó. Més tard, moltes van ser deportades al nord. Aleshores va esclatar la Primera Guerra Mundial. El 1915 i 1916 el Dia de la Dona Treballadora va tenir poca repercussió.

Va ser el 1917 quan la fam, el fred i les morts de la guerra van esgotar la paciència de les dones de Rússia. El **8 de març** (23 de febrer en el calendari julià, que regia Rússia) les dones van sortir als carrers de Petrograd sense preparació ni coordinació dels partits revolucionaris. Obreres i mullers dels soldats exigien "pa per als nostres fills" i "el retorn dels nostres marits de les trinxeres". Es va enviar un batalló de soldats a la ciutat però molts d'ells no només van desertar sinó que es van rebel·lar contra els seus comandaments. És la coneguda Revolució de Febrer de 1917. Aquests esdeveniments van obligar Nicolau II a abdicar el 15 de març.

Després de la Revolució d'Octubre de 1917, amb Aleksandra Kol·lontai com a comissària del poble per a Afers Socials, la Unió Soviètica va fer oficial el 8 de març com a Dia de la Dona Treballadora. Des de llavors, la festa va començar a celebrar-se a molts altres estats. A l'Estat espanyol es va celebrar per primer cop el 1936, quan la dirigent comunista Dolores Ibárruri va liderar una marxa de dones a Madrid aquell any en vigílies de la Guerra Civil espanyola.

Segona onada feminista i implantació a l'ONU

Amb el ressorgiment del feminisme a finals dels anys seixanta tornà a implantar-se la celebració del 8 de març, que va ser declarat el 1977, per les Nacions Unides, com a Dia Internacional de les Dones.

El 8 de març de 2011 es va celebrar el primer "Dia Internacional de la Dona de les Nacions Unides" per l'ONU Dones, entitat de l'ONU per a la Igualtat de Gènere i l'Empoderament de la Dona.

El Dia Internacional de les Dones té la categoria de dia festiu a diversos estats, la majoria, ex-membres de la Unió Soviètica, com ara Armènia, Azerbaidjan, Belarús, Geòrgia, Kazakhstan, Kirguizstan, Moldàvia, Rússia, Tadjikistan, Turkmenistan, Ucraïna i l'Uzbekistan. Altres països que tenen el 8 de març com a festiu nacional són Burkina Faso, Cambodja, Corea del Nord, Cuba, Eritrea, Guinea Bissau, Laos, Madagascar, Mongòlia, Nepal, Xina, Uganda, Vietnam i Zàmbia.

Març de 2025